

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

1. kolovoza 2022.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zaštita pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka – Povelja Europske unije o temeljnim pravima – Članci 7. i 8. te članak 52. stavak 1. – Direktiva 95/46/EZ – Članak 7. točka (c) – Članak 8. stavak 1. – Uredba (EU) 2016/679 – Članak 6. stavak 1. prvi podstavak točka (c) i članak 6. stavak 3. drugi podstavak – Članak 9. stavak 1. – Obrada koja je nužna radi poštovanja pravne obveze voditelja obrade – Cilj u općem interesu – Proporcionalnost – Obrada posebnih kategorija osobnih podataka – Nacionalni propis kojim se nalaže objavljivanje na internetu podataka sadržanih u izjavama o privatnim interesima fizičkih osoba zaposlenih u javnim službama ili upravitelja udruga ili ustanova koje primaju javna sredstva – Sprečavanje sukoba interesa i korupcije u javnom sektoru”

U predmetu C-184/20,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Vilniaus apygardos administracinis teismas (Okružni upravni sud u Vilniusu, Litva), odlukom od 31. ožujka 2020., koju je Sud zaprimio 28. travnja 2020., u postupku

OT

protiv

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija,

uz sudjelovanje:

Fondas „Nevyriausybių organizacijų informacijos ir paramos centras”,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, L. Bay Larsen, potpredsjednik, A. Arabadžiev, A. Prechal, K. Jürimäe, C. Lycourgos, N. Jääskinen, I. Ziemele i J. Passer, predsjednici vijeća, M. Ilešič (izvjestitelj), J.-C. Bonichot, A. Kumin i N. Wahl, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Pikamäe,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

* Jezik postupka: litavski

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za litavsku vladu, K. Dieninis i V. Vasiliauskienė, u svojstvu agenata,
- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju M. Russo, *avvocato dello Stato*,
- za finsku vladu, M. Pere, u svojstvu agenta,
- za Europsku komisiju, S. L. Kalėda, H. Kranenborg i D. Nardi, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 9. prosinca 2021.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 6. stavka 1. prvog podstavka točke (e) i članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL 2016., L 119, str. 1. i ispravci SL 2018., L 127, str. 2. i SL 2021., L 74, str. 35., u daljnjem tekstu: GDPR).
- 2 Taj je zahtjev podnesen u okviru spora između osobe OT i Vyriausioji tarnybinės etikos komisije (Glavna komisija za službeničku etiku, Litva) (u daljnjem tekstu: Glavna komisija) u pogledu odluke te komisije kojom se utvrđuje da osoba OT nije ispunila svoju obvezu podnošenja izjave o privatnim interesima.

Pravni okvir

Međunarodno pravo

Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije

- 3 Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv korupcije, koja je usvojena Rezolucijom 58/4 Opće skupštine Ujedinjenih naroda od 31. listopada 2003. i stupila na snagu 14. prosinca 2005., ratificirale su sve države članice te ju je Europska unija odobrila Odlukom Vijeća 2008/801/EZ od 25. rujna 2008. (SL 2008., L 287, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 6., str. 200.).
- 4 U skladu s člankom 1. te konvencije:

„Svrhe ove Konvencije su:

(a) promicanje i jačanje mjera za učinkovitije i djelotvornije sprječavanje i borbu protiv korupcije;

[...]

(c) promicanje čestitosti, odgovornosti i pravilnog upravljanja javnim poslovima i državnom imovinom.”

5 U skladu s člankom 7. stavkom 4. navedene konvencije:

„Svaka je država stranka dužna, u skladu s temeljnim načelima svoga domaćeg prava, nastojati donijeti, održavati i jačati sustave koji promiču transparentnost i sprječavaju sukobe interesa.”

Kaznenopravna konvencija o korupciji

6 U Kaznenopravnoj konvenciji o korupciji, koju je Vijeće Europe donijelo 27. siječnja 1999. i koju su ratificirale sve države članice, navodi se, u njezinoj četvrtoj uvodnoj izjavi:

„naglasivši da je korupcija prijetnja vladavini prava, demokraciji i ljudskim pravima, da podriva načela dobre uprave, pravednosti i društvene pravde, da uništava konkurenciju, te da otežava gospodarski razvitak i izlaže opasnosti stabilnost demokratskih ustanova i moralnih temelja društva”.

Pravo Unije

Konvencija o borbi protiv korupcije u kojoj sudjeluju javni službenici

7 Konvencijom sastavljenom na temelju članka K.3 stavka 2. točke (c) Ugovora o Europskoj uniji o borbi protiv korupcije u kojoj sudjeluju službenici Europskih zajednica ili službenici država članica Europske unije (SL 1997., C 195, str. 2.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 14., str. 120.), koja je stupila na snagu 28. rujna 2005., predviđa se, u njezinu članku 2., naslovljenom „Primanje mita”:

„1. Za potrebe ove Konvencije, namjerno djelovanje službenika, koji izravno ili putem posrednika zatraži ili dobije povlastice bilo koje vrste za sebe ili za treću stranu ili prihvati obećanje takve povlastice kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja sukladno svojim obvezama ili izvršavao svoje funkcije na način koji predstavlja povredu njegovih službenih dužnosti na način koji šteti ili bi mogao naštetiti financijskim interesima Europskih zajednica predstavlja primanje mita.

2. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da se postupanje iz stavka 1. proglasi kaznenim djelom.”

8 Članak 3. te konvencije, naslovljen „Davanje mita”, glasi kako slijedi:

„1. Za potrebe ove Konvencije, namjerno djelovanje bilo koje osobe koja obeća ili daje, izravno ili putem posrednika, povlastice bilo koje vrste službeniku za njega ili za treću stranu kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja sukladno svojim obvezama ili izvršavao svoje funkcije na način koji predstavlja povredu njegovih službenih dužnosti na način koji šteti ili bi mogao naštetiti financijskim interesima Europskih zajednica predstavlja davanje mita.

2. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da se postupanje iz stavka 1. proglasi kaznenim djelom.”

Direktiva 95/46/EZ

- 9 U uvodnim izjavama 10., 30. i 33. Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL 1995., L 281, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 7., str. 88.) navodilo se:

„(10) budući da je cilj nacionalnog zakonodavstva u vezi obrade osobnih podataka zaštititi temeljna prava i slobode, posebno pravo na privatnost koje je priznato u članku 8. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te u općim načelima prava Zajednice; budući da iz tog razloga usklađivanje tih zakona ne smije dovesti do bilo kakvog smanjenja zaštite koju pružaju, nego naprotiv moraju težiti tome da osiguraju visoku razinu zaštite u Zajednici;

[...]

(30) budući da, kako bi bila zakonita, se obrada osobnih podataka mora izvršiti uz suglasnost osobe čiji se podaci obrađuju ili biti neophodna za sklapanje ili izvršavanje ugovora koji obvezuje osobu čiji se podaci obrađuju, ili kao zakonski uvjet, ili za izvršavanje zadatka koji se provodi u javnom interesu ili u obavljanju javnih ovlasti, ili u zakonitom interesu fizičke ili pravne osobe, pod uvjetom da interesi ili prava i slobode osobe čiji se podaci obrađuju nisu prekršeni; [...]

[...]

(33) budući da se podaci koji po svojoj prirodi mogu prekršiti temeljne slobode ili privatnost ne smiju obrađivati ako osoba čiji se podaci obrađuju nije dala svoju izričitu suglasnost; budući međutim da se odstupanja od ove zabrane moraju izričito navesti za posebne potrebe, posebno kada obradu podataka u zdravstvene svrhe provodi osoba na koju se odnosi zakonska obveza čuvanja profesionalne tajne ili kada neke udruge ili ustanove čija je svrha omogućavanje ostvarenja temeljnih sloboda tijekom obavljanja zakonitih aktivnosti.”

- 10 Cilj te direktive bio je definiran u njezinu članku 1., u skladu s kojim:

„1. U skladu s ovom Direktivom, države članice štite temeljna prava i slobode fizičkih osoba, a posebno njihova prava na privatnost u vezi s obradom osobnih podataka.

2. Države članice ne ograničavaju ni zabranjuju slobodni prijenos osobnih podataka između država članica iz razloga povezanih sa zaštitom osiguranom u stavku 1. ovog članka.”

- 11 Člankom 2. navedene direktive određivalo se:

„U smislu ove Direktive:

(a) ‚osobni podaci‘ znači bilo koji podaci koji se odnose na utvrđenu fizičku osobu ili fizičku osobu koju se može utvrditi (‚osoba čiji se podaci obrađuju‘); osoba koja se može utvrditi je osoba čiji je identitet moguće utvrditi, izravno ili neizravno, a posebno navođenjem identifikacijskog broja ili jednog ili više činitelja značajnih za njegov fizički, fiziološki, mentalni, gospodarski, kulturni ili socijalni identitet;

(b) ‚obrada osobnih podataka‘ (‚obrada‘) znači bilo koji postupak ili skup postupaka koji se provode nad osobnim podacima, bilo automatskim putem ili ne, kao što je prikupljanje, snimanje, organiziranje, pohrana, prilagođavanje ili mijenjanje, vraćanje, obavljanje uvida, uporaba, otkrivanje prijenosom i širenjem ili stavljanje na raspolaganje drugim načinom, poravnavanje ili kombiniranje, blokiranje, brisanje ili uništavanje;

[...]”

12 Poglavlje II. Direktive 95/46, naslovljeno „Opća pravila o zakonitosti obrade osobnih podataka“, bilo je podijeljeno na devet odjeljaka.

13 U odjeljku I., naslovljenom „Načela koja se odnose na kvalitetu podataka“, članak 6. navedene direktive glasio je kako slijedi:

„1. Države članice osiguravaju da su osobni podaci;

(a) obrađeni pošteno i zakonito;

(b) prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe te da ih se dalje ne obrađuje na način koji bi bio nespojiv s tom svrhom. [...]

(c) prikladni, relevantni i da nisu pretjerani u odnosu na svrhu zbog koje se prikupljaju i/ili dalje obrađuju;

[...]

2. Nadzornik mora osigurati postupanje u skladu sa stavkom 1. ovog članka.”

14 U odjeljku II., naslovljenom „Mjerila za zakonitost obrade podataka“, člankom 7. iste direktive određivalo se:

„Države članice osiguravaju da se osobni podaci mogu obrađivati jedino ako:

[...]

(c) je obrada potrebna za sukladnost sa zakonskom obvezom kojoj nadzornik podliježe;

ili

[...]

(e) je obrada potrebna za izvršavanje zadatka koji se provodi zbog javnog interesa ili pri izvršavanju javne ovlasti koju ima nadzornik ili treća stranka kojoj se podaci otkrivaju;

[...]”

- 15 U odjeljku III., naslovljenom „Posebne vrste obrade”, člankom 8. Direktive 95/46, koji se odnosi na „[o]brad[u] posebnih vrsta podataka”, predviđalo se:

„1. Države članice zabranjuju obradu osobnih podataka kojima se otkriva rasno ili etničko podrijetlo, politička mišljenja, vjerska ili filozofska uvjerenja, članstvo u sindikatu i obradu podataka u vezi sa zdravljem ili spolnim životom.

[...]

4. Uzimajući u obzir utvrđivanje odgovarajuće zaštite, države članice mogu nacionalnim zakonodavstvom ili odlukom nadzornog tijela zbog značajnog javnog interesa, propisati dodatne iznimke osim onih iz stavka 2. ovog članka.

[...]”

GDPR

- 16 U skladu s njegovim člankom 94. stavkom 1., GDPR-om se Direktiva 95/46 stavila izvan snage s učinkom od 25. svibnja 2018. Na temelju njegova članka 99. stavka 2., GDPR se primjenjuje od tog istog dana.

- 17 U uvodnim izjavama 4., 10., 26., 35., 39. i 51. te uredbe navodi se:

„(4) Obrada osobnih podataka trebala bi biti osmišljena tako da bude u službi čovječanstva. Pravo na zaštitu osobnih podataka nije apsolutno pravo; mora ga se razmatrati u vezi s njegovom funkcijom u društvu te ga treba ujednačiti s drugim temeljnim pravima u skladu s načelom proporcionalnosti. Ovom se Uredbom poštuju sva temeljna prava i uvažavaju slobode i načela priznata Poveljom [Europske unije o temeljnim pravima (Povelja)] koja su sadržana u Ugovorima, osobito poštovanje privatnog i obiteljskog života, doma i komuniciranja, zaštita osobnih podataka, sloboda mišljenja, savjesti i vjeroispovijedi, sloboda izražavanja i informiranja, sloboda poduzetništva, pravo na učinkoviti pravni lijek i pošteno suđenje te pravo na kulturnu, vjersku i jezičnu raznolikost.

[...]

(10) Kako bi se osigurala postojana i visoka razina zaštite pojedinaca te uklonile prepreke protoku osobnih podataka unutar Unije, razina zaštite prava i sloboda pojedinaca u vezi s obradom takvih podataka trebala bi biti jednaka u svim državama članicama. [...] U pogledu obrade osobnih podataka za usklađivanje s pravnom obvezom, za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri obavljanju službene ovlasti dodijeljene voditelju obrade državama članicama trebalo bi dopustiti da zadrže ili uvedu nacionalne odredbe kako bi se dodatno odredila primjena pravila iz ove Uredbe. [...] Ovom Uredbom također se državama članicama pruža prostor za djelovanje kako bi bolje odredile njezina pravila uključujući obradu posebnih kategorija osobnih podataka („osjetljivi podaci”). U tom smislu ovom se Uredbom ne isključuje pravo države članice kojim se utvrđuju okolnosti posebnih situacija obrade, što uključuje preciznije određivanje uvjeta pod kojima je obrada osobnih podataka zakonita.

[...]

(26) Načela zaštite podataka trebala bi se primjenjivati na sve informacije koje se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi. [...] Kako bi se odredilo može li se identitet pojedinca utvrditi, trebalo bi uzeti u obzir sva sredstva, poput primjerice selekcije, koja voditelj obrade ili bilo koja druga osoba mogu po svemu sudeći upotrijebiti u svrhu izravnog ili neizravnog utvrđivanja identiteta pojedinca. [...]

[...]

(35) Osobni podaci koji se odnose na zdravlje trebali bi obuhvaćati sve podatke koji se odnose na zdravstveno stanje ispitanika, a koji otkrivaju informacije u vezi s prijašnjim, trenutačnim ili budućim fizičkim ili mentalnim zdravstvenim stanjem ispitanika. [...]

[...]

(39) [...] Osobni podaci trebali bi biti primjereni, bitni i ograničeni na ono što je nužno za svrhe u koje se podaci obrađuju. Zbog toga je osobito potrebno osigurati da je razdoblje u kojem se osobni podaci pohranjuju ograničeno na strogi minimum. Osobni podaci trebali bi se obrađivati samo ako se svrha obrade opravdano ne bi mogla postići drugim sredstvima. [...]

[...]

(51) Osobni podaci koji su po svojoj naravi posebno osjetljive prirode u pogledu temeljnih prava i sloboda zaslužuju posebnu zaštitu jer bi u okviru njihove obrade moglo doći do značajnih rizika za temeljna prava i slobode. [...] Takvi osobni podaci ne bi se smjeli obrađivati osim ako je obrada dopuštena u posebnim slučajevima navedenima u ovoj Uredbi, uzimajući u obzir da pravom država članica mogu biti propisane posebne odredbe o zaštiti podataka kako bi se prilagodila primjena pravila iz ove Uredbe radi poštovanja pravne obveze ili za obavljanje zadaće koja se obavlja u javnom interesu ili pri izvršavanju službene ovlasti koju ima voditelj obrade. Osim posebnih zahtjeva za takvu obradu, trebala bi se primjenjivati opća načela i druga pravila iz ove Uredbe, posebno u pogledu uvjeta za zakonitu obradu. Odstupanja od opće zabrane obrade takvih posebnih kategorija osobnih podataka trebala bi biti izričito predviđena, među ostalim ako je ispitanik dao svoju izričitu privolu ili u vezi s posebnim potrebama, pogotovo ako se obrada provodi u sklopu legitimnih aktivnosti određenih udruženja ili zaklada čiji je cilj dopustiti ostvarivanje temeljnih sloboda.”

18 Člankom 1. GDPR-a, naslovljenim „Predmet i ciljevi”, određuje se, u njegovu stavku 2.:

„Ovom se Uredbom štite temeljna prava i slobode pojedinaca, a posebno njihovo pravo na zaštitu osobnih podataka.”

19 Članak 4. te uredbe, naslovljen „Definicije”, glasi kako slijedi:

„Za potrebe ove Uredbe:

1. ‚osobni podaci’ znači svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi (‚ispitanik’); pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca;

2. ‚obrada‘ znači svaki postupak ili skup postupaka koji se obavljaju na osobnim podacima ili na skupovima osobnih podataka, bilo automatiziranim bilo neautomatiziranim sredstvima kao što su prikupljanje, bilježenje, organizacija, strukturiranje, pohrana, prilagodba ili izmjena, pronalaženje, obavljanje uvida, uporaba, otkrivanje prijenosom, širenjem ili stavljanjem na raspolaganje na drugi način, usklađivanje ili kombiniranje, ograničavanje, brisanje ili uništavanje;

[...]

15. ‚podaci koji se odnose na zdravlje‘ znači osobni podaci povezani s fizičkim ili mentalnim zdravljem pojedinca, uključujući pružanje zdravstvenih usluga, kojima se daju informacije o njegovu zdravstvenom statusu;

[...]”

20. Poglavlje II. GDPR-a, naslovljeno „Načela”, sadržava njegove članke 5. do 11.

21. Člankom 5. te uredbe, koji se odnosi na „[n]ačela obrade osobnih podataka”, predviđa se, u njegovu stavku 1.:

„Osobni podaci moraju biti:

- (a) zakonito, pošteno i transparentno obrađivani s obzirom na ispitanika (‚zakonitost, poštenost i transparentnost’);
- (b) prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe te se dalje ne smiju obrađivati na način koji nije u skladu s tim svrhama; [...] (‚ograničavanje svrhe’);
- (c) primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koje se obrađuju (‚smanjenje količine podataka’);

[...]”

22. Člankom 6. navedene uredbe, naslovljenim „Zakonitost obrade”, predviđa se, u njegovim stavicima 1. i 3.:

„1. Obrada je zakonita samo ako i u onoj mjeri u kojoj je ispunjeno najmanje jedno od sljedećega:

[...]

(c) obrada je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade; [...]

(e) obrada je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade;

[...]

3. Pravna osnova za obradu iz stavka 1. točaka (c) i (e) utvrđuje se u:

(a) pravu Unije; ili

(b) pravu države članice kojem voditelj obrade podliježe.

Svrha obrade određuje se tom pravnom osnovom ili, u pogledu obrade iz stavka 1. točke (e), mora biti nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili izvršavanje službene ovlasti voditelja obrade. [...] Pravom Unije ili pravom države članice mora se ostvariti cilj od javnog interesa te ono mora biti razmjerno zakonitom cilju koji se želi postići.”

23 Člankom 9. iste uredbe, naslovljenim „Obrada posebnih kategorija osobnih podataka”, određuje se, u njegovim staccima 1. i 2.:

„1. Zabranjuje se obrada osobnih podataka koji otkrivaju rasno ili etničko podrijetlo, politička mišljenja, vjerska ili filozofska uvjerenja ili članstvo u sindikatu te obrada genetskih podataka, biometrijskih podataka u svrhu jedinstvene identifikacije pojedinca, podataka koji se odnose na zdravlje ili podataka o spolnom životu ili seksualnoj orijentaciji pojedinca.

2. Stavak 1. ne primjenjuje se ako je ispunjeno jedno od sljedećeg:

[...]

(g) obrada je nužna za potrebe značajnog javnog interesa na temelju prava Unije ili prava države članice koje je razmjerno željenom cilju te kojim se poštuje bit prava na zaštitu podataka i osiguravaju prikladne i posebne mjere za zaštitu temeljnih prava i interesa ispitanika;

[...]”

Litavsko pravo

24 Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas Nr. VIII-371 (Zakon br. VIII-371 Republike Litve o usklađivanju javnih i privatnih interesa u javnoj službi) od 2. srpnja 1997. (Žin., 1997., br. 67.-1659.), u verziji koja je bila na snazi u vrijeme nastanka činjenica iz glavnog postupka (u daljnjem tekstu: Zakon o usklađivanju interesâ), ima za cilj, u skladu s njegovim člankom 1., uskladiti privatne interese osoba zaposlenih u javnoj službi s javnim interesima društva, osigurati prevagu javnog interesa pri donošenju odluka, jamčiti nepristranost donesenih odluka te spriječiti pojavu i povećanje korupcije u javnoj službi.

25 Na temelju članka 2. stavka 1. tog zakona, pojam „osobe zaposlene u javnoj službi” obuhvaća, među ostalim, osobe zaposlene u udrugama ili javnim ustanovama koje se financiraju iz proračuna ili državnih sredstava ili sredstava jedinice lokalne samouprave i kojima su povjerene upravne ovlasti.

26 Člankom 3. navedenog zakona, naslovljenim „Obveze osoba koje se prijavljuju za radno mjesto u javnoj službi, koje su zaposlene u javnoj službi ili koje su bile zaposlene u javnoj službi”, predviđa se, u njegovim staccima 2. i 3.:

„2. Osobe koje se prijavljuju za radno mjesto u javnoj službi ili su zaposlene u javnoj službi, kao i druge osobe iz članka 4. stavka 1. ovog zakona, dužne su prijaviti svoje privatne interese.

3. Na osobe koje su prestale obavljati dužnosti u javnoj službi primjenjuju se ograničenja predviđena u petom odjeljku ovog zakona.”

27 Člankom 4. Zakona o usklađivanju interesâ, naslovljenim „Izjava o privatnim interesima”, određuje se, u njegovu stavku 1.:

„Sve osobe koje su zaposlene u javnoj službi, kao i sve osobe koje se prijavljuju za obavljanje dužnosti u javnoj službi, dužne su prijaviti svoje privatne interese podnošenjem izjave o privatnim interesima (u daljnjem tekstu: izjava) u skladu s pravilima predviđenima ovim zakonom i drugim aktima. [...]”

28 U skladu s člankom 5. tog zakona:

„1. Osobe koje prijavljuju svoje privatne interese dužne su podnijeti izjavu elektroničkim putem, u skladu s pravilima koje je utvrdila [Glavna komisija], u roku od 30 dana od datuma njihova izbora, zaposlenja ili imenovanja (osim u slučajevima iz članka 4. stavka 2. ovog zakona, kao i stavaka 2., 3. i 4. ovog članka).

2. Osobe koje se prijavljuju za radno mjesto u javnoj službi (osim osoba iz članka 4. stavka 2. ovog zakona i osoba čiji su podaci klasificirani na temelju zakona i/ili koje obavljaju obavještajnu, protuobavještajnu ili kriminalističku obavještajnu djelatnost) podnose izjavu prije datuma njihova izbora, zaposlenja ili imenovanja, osim ako drugim tekstovima nije drukčije predviđeno.

3. Osobe čiji su podaci klasificirani na temelju zakona i/ili koje obavljaju obavještajnu, protuobavještajnu ili kriminalističku obavještajnu djelatnost u roku od 30 dana od datuma njihova izbora, zaposlenja ili imenovanja podnose izjavu direktoru institucije (pravne osobe) u kojoj su zaposlene, ili njegovu propisno ovlaštenom predstavniku, u skladu s pravilima koje je utvrdila ta institucija (pravna osoba).

4. Članovi komisija za javnu nabavu, osobe koje je direktor javnog naručitelja zadužio za dodjelu ugovora u skladu s pojednostavnjenim postupkom te stručnjaci uključeni u postupke javne nabave podnose izjavu o privatnim interesima elektroničkim putem (ako je još nisu podnijeli) prije nego što počnu sudjelovati u postupku javne nabave. Članovi komisije za javnu nabavu, osobe koje je direktor javnog naručitelja zadužio za dodjelu ugovora u skladu s pojednostavnjenim postupkom te stručnjaci uključeni u postupke javne nabave koji nisu podnijeli izjavu o privatnim interesima ne smiju sudjelovati u postupku javne nabave te ih treba razriješiti predmetnih dužnosti.

5. Ako je to predviđeno tekstom kojim se utvrđuju pravila o funkcioniranju institucije (pravne osobe) u kojoj je zainteresirana osoba zaposlena, izjava se može podnijeti ne samo direktoru te institucije (pravne osobe), ili njegovu propisno ovlaštenom predstavniku, nego i direktoru pravne osobe koja je podugovaratelj te institucije (pravne osobe) ili koja odgovara toj instituciji, ili njegovu propisno ovlaštenom predstavniku, odnosno direktoru neke druge pravne osobe ili njegovu propisno ovlaštenom predstavniku.

6. Institucije kojima je odobren pristup izjavama preuzimaju ih, u slučajevima predviđenima zakonom i u skladu s pravilima utvrđenima zakonom, na mjestu rada podnositelja izjave ili od [Glavne komisije].”

29 U članku 6. navedenog zakona, naslovljenom „Sadržaj izjave”, navodi se:

„1. Podnositelj izjave u svojoj izjavi treba navesti sljedeće podatke koji se odnose na njega i njegova bračnog druga, izvanbračnog partnera ili partnera:

1. ime, prezime, osobni identifikacijski broj, broj socijalnog osiguranja, poslodavca/e i funkcije;

2. pravnu osobu čiji je poslovni partner ili član podnositelj izjave ili njegov bračni drug, izvanbračni partner ili partner;
 3. samozapošljavanje, kako je utvrđeno Zakonom Republike Litve o porezu na dohodak;
 4. članstvo u poduzećima, ustanovama, udrugama ili fondovima i funkcije koje u njima obavlja, osim članstva u političkim strankama i sindikatima;
 5. darove (osim darova bliskih osoba) dobivene tijekom posljednjih 12 kalendarskih mjeseci ako je njihova vrijednost veća od 150 eura;
 6. podatke o transakcijama provedenim tijekom posljednjih 12 kalendarskih mjeseci i drugim transakcijama u tijeku ako je vrijednost transakcije veća od 3000 eura;
 7. bliske osobe ili druge osobe ili podatke koje podnositelj izjave poznaje, a mogu dovesti do sukoba interesa.
2. Podnositelj izjave može izostaviti podatke koji se odnose na njegova bračnog druga, izvanbračnog partnera ili partnera ako žive odvojeno ili ne žive u zajedničkom kućanstvu i stoga ne raspolaže tim podacima.”
- 30 Člankom 10. istog zakona, naslovljenim „Objavljivanje podataka koji se odnose na privatne interese”, određuje se:

„1. U skladu s uvjetima koje je utvrdila Glavna Komisija, na njezinoj internetskoj stranici objavljuju se te su javno dostupni podaci iz izjava zastupnika i osoba na političkim položajima, državnih dužnosnika i službenika, sudaca, direktora i zamjenika direktora državnih institucija ili jedinice lokalne samouprave, političkih dužnosnika i (osobnih) povjerenika, državnih dužnosnika koji obavljaju funkcije direktora i zamjenika direktora pododjelâ institucija ili ustanova, direktora i zamjenika direktora javnih poduzeća i proračunskih tijela države ili jedinice lokalne samouprave, direktora i zamjenika direktora udruga ili javnih ustanova koje primaju sredstva iz proračuna ili državnih sredstava ili sredstava jedinice lokalne samouprave, zaposlenika Banke Litve kojima su povjerene javne upravne ovlasti (zaduženih za nadzor financijskih tržišta, izvansudsko rješavanje sporova između potrošača i sudionika na financijskim tržištima te za druge funkcije javne uprave), članova nadzornih ili upravnih odbora te direktora i zamjenika direktora dioničkih društava ili društava s ograničenom odgovornošću čije udjele posjeduje država ili jedinica lokalne samouprave, čime im se dodjeljuje više od polovice glasačkih prava na glavnoj skupštini članova, članova upravnih odbora javnih poduzeća države ili jedinice lokalne samouprave, predsjednika i potpredsjednika političkih stranaka, neplaćenih konzultanata, pomoćnika i savjetnika zastupnika i osoba na političkim položajima, stručnjaka koje su ovlastili odbori parlamenta Republike Litve, članova ministarskih kolegija, članova Odbora za obvezno zdravstveno osiguranje, neplaćenih konzultanata Odbora za obvezno zdravstveno osiguranje, članova Nacionalnog odbora za zdravstvo, liječnika, stomatologa i ljekarnika zaposlenih u proračunskim ili javnim tijelima države ili jedinice lokalne samouprave, u javnim poduzećima države ili jedinica lokalne samouprave ili u poduzećima u kojima država ili jedinica lokalne samouprave posjeduje udjele, čime im se dodjeljuje više od polovice glasačkih prava na glavnoj skupštini članova, nositelja dozvole za zdravstvenu ili ljekarničku djelatnost, kao i članova komisija za javnu nabavu, osoba koje je direktor javnog naručitelja zadužio za dodjelu ugovora u skladu s pojednostavnjenim postupkom te stručnjaka uključenih u postupke javne nabave [osim podataka iz izjava osoba čiji su podaci klasificirani na temelju zakona i (ili) koje obavljaju obavještajnu, protuobavještajnu ili

kriminalističku obavještajnu djelatnost]. Kad osoba čiji su podaci javni izgubi status podnositelja izjave, Glavna komisija na zahtjev dotične osobe povlači izjavu sa svoje internetske stranice.

2. Ne mogu se objaviti sljedeći podaci navedeni u izjavi: osobni identifikacijski broj, broj socijalnog osiguranja, posebni osobni podaci, kao i drugi podaci čije je objavljivanje zakonom zabranjeno. Usto, ne objavljuju se podaci druge strane transakcije kad je riječ o fizičkoj osobi.”

31 U skladu s člankom 22. Zakona o usklađivanju interesâ, naslovljenim „Tijela i službenici zaduženi za nadzor”:

„Način na koji osobe primjenjuju ovaj zakon koji se na njih primjenjuje nadziru:

1. [Glavna komisija];
2. direktori predmetnih institucija ili državnih ustanova ili jedinica lokalne samouprave, ili njegovi propisno ovlašteni predstavnici;
3. direktor javnog naručitelja ili osobe koje je on propisno ovlastio (kad je riječ o članovima komisija za javnu nabavu, osobama koje je direktor javnog naručitelja zadužio za dodjelu ugovora u skladu s pojednostavnjenim postupkom te stručnjacima uključenima u postupke javne nabave);
4. druga državna tijela, u skladu s onim što predviđa zakon.

[...]

3. Ako postoje potkrijepljeni podaci da osoba ne ispunjava zahtjeve iz ovog zakona, direktori institucija ili državnih ustanova ili jedinica lokalne samouprave, ili njihovi propisno ovlašteni predstavnici, odnosno institucija pod kolektivnim vodstvom države ili jedinice lokalne samouprave na vlastitu inicijativu ili po nalogu [Glavne komisije] istražuju službenu djelatnost osobe koja je zaposlena u javnoj službi. [Glavnu komisiju] obavještava se o istrazi te je ona ovlaštena procijeniti je li ocjena iz izvješća o istrazi o ponašanju zainteresirane osobe u skladu s odredbama ovog zakona. [...]

32 U članku 2. stavku 5. Zakona Republike Litve o usklađivanju javnih i privatnih interesâ, u verziji koja je na snazi od 1. siječnja 2020. (u daljnjem tekstu: izmijenjeni Zakon o usklađivanju interesâ), u kojem se definira pojam „osobe zaposlene u javnoj službi”, više se među tim osobama ne navode osobe zaposlene u udrugama ili javnim ustanovama koje se financiraju iz proračuna ili državnih sredstava ili sredstava jedinice lokalne samouprave i kojima su povjerene upravne ovlasti.

33 U skladu s člankom 4. stavkom 3. izmijenjenog Zakona o usklađivanju interesâ:

„Odredbe ovog zakona koje se odnose na izjavu o privatnim interesima, kao i članci 11. i 13. ovog zakona primjenjuju se i na:

[...]

8. direktore javnih naručitelja ili naručiteljâ (u daljnjem tekstu zajedno nazvani: naručitelj), članove komisija naručitelja za javnu nabavu, osobe koje je direktor naručitelja zadužio za dodjelu ugovora u skladu s pojednostavnjenim postupkom, stručnjake uključene u postupke javne nabave, osobe koje raspisuju koncesiju [...] u okviru naručitelja iz sektora usluga opskrbe, pročišćavanja otpadnih voda, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga;

[...]"

34 U skladu s člankom 2. stavkom 8. Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas Nr. I-1374 (Zakon br. I-1374 Republike Litve o pravnoj zaštiti osobnih podataka) od 11. lipnja 1996. (Žin., 1996., br. 63-1479, u verziji koja je bila na snazi do 16. srpnja 2018.:

„Osobni podaci’ znači podaci koji se odnose na rasno ili etničko podrijetlo, politička, vjerska, filozofska ili druga uvjerenja, članstvo u sindikatu, zdravlje, spolnu orijentaciju osobe, kao i oni koji se odnose na kaznenu osudu te osobe.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

35 Glavna komisija tijelo je javne vlasti odgovorno, među ostalim, za nadziranje primjene Zakona o usklađivanju interesâ i, konkretnije, za prikupljanje izjava o privatnim interesima i njihovu provjeru.

36 Osoba OT obavlja funkciju direktora QP-a, ustanove u skladu s litavskim pravom koja prima javna sredstva i djeluje u području zaštite okoliša.

37 Odlukom od 7. veljače 2018. Glavna komisija utvrdila je da je osoba OT nepodnošenjem izjave o privatnim interesima povrijedila članak 3. stavak 2. i članak 4. stavak 1. Zakona o usklađivanju interesâ.

38 Osoba OT podnijela je 6. ožujka 2018. sudu koji je uputio zahtjev tužbu za poništenje te odluke.

39 U prilog toj tužbi osoba OT tvrdi, s jedne strane, da ona nije među osobama koje imaju obvezu podnošenja izjave o privatnim interesima i koje se navode u članku 2. stavku 1. Zakona o usklađivanju interesâ. Naime, kao direktoru QP-a nisu joj povjerene javne upravne ovlasti niti stanovništvu pruža ikakve javne usluge. Usto, QP kao nevladina organizacija obavlja svoju djelatnost neovisno o tijelima javne vlasti.

40 S druge strane i u svakom slučaju, pod pretpostavkom da mora podnijeti izjavu o privatnim interesima, osoba OT navodi da bi se njezinim objavljivanjem povrijedilo njezino pravo na poštovanje privatnog života i privatnog života drugih osoba koje bi po potrebi bio dužan navesti u izjavi.

41 Glavna komisija tvrdi da je, s obzirom na to da su joj povjerene upravne ovlasti unutar ustanove koja se financira iz strukturnih fondova Unije i proračuna Litavske Države, osoba OT dužna podnijeti izjavu o privatnim interesima, i to iako nije javni službenik te čak i pod pretpostavkom da nije izvršavala javne upravne ovlasti. Glavna komisija usto navodi da je, iako objavljivanje takve izjave može predstavljati uplitanje u privatni život dotične osobe i njezina bračnog druga, to uplitanje predviđeno Zakonom o usklađivanju interesâ.

- 42 Sud koji je uputio zahtjev dvoji o usklađenosti sustava predviđenog Zakonom o usklađivanju interesâ s člankom 6. stavkom 1. prvim podstavkom točkama (c) i (e) te člankom 6. stavkom 3. GDPR-a, kao i s njegovim člankom 9. stavkom 1. Smatra da osobni podaci iz izjave o privatnim interesima mogu otkriti informacije o privatnom životu podnositelja izjave i njegova bračnog druga, izvanbračnog partnera ili partnera, kao i njegove djece, tako da se njihovim otkrivanjem može povrijediti pravo dotičnih osoba na poštovanje privatnog života. Naime, ti podaci mogu otkriti osobito osjetljive informacije, kao što je činjenica da dotična osoba živi u izvanbračnoj zajednici ili s osobom istog spola, te bi njihovo otkrivanje moglo dovesti do ozbiljnih neugodnosti u privatnom životu tih osoba. Podaci koji se odnose na darove i transakcije koje su dobili odnosno proveli podnositelj izjave i njegov bračni drug, izvanbračni partner ili partner, također otkrivaju određene pojedinosti o njihovu privatnom životu. Osim toga, podaci o bliskim osobama ili poznanicima podnositelja izjave koji mogu dovesti do sukoba interesa otkrivaju informacije o obitelji podnositelja izjave i njegovim osobnim odnosima.
- 43 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, iako je cilj Zakona o usklađivanju interesâ zajamčiti poštovanje načela transparentnosti u obavljanju javnih funkcija, osobito prilikom donošenja odluka o provedbi javnog interesa, internetska objava elemenata koji mogu utjecati na donošenje takvih odluka nije nužna za ostvarivanje navedenog cilja. Naime, obavješćivanje tijela iz članka 5. tog zakona o osobnim podacima, kao i zadaća nadzora koja je dodijeljena tijelima iz članka 22. navedenog zakona, bile bi dovoljne mjere za osiguravanje ostvarivanja navedenog cilja.
- 44 U tim je okolnostima Vilniaus apygardos administracinis teismas (Okružni upravni sud u Vilniusu, Litva) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Treba li uvjet iz članka 6. stavka 1. [prvog podstavka] točke (e) [GDPR-a] – o tome da obrada [osobnih podataka] mora biti nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade, uzimajući u obzir zahtjeve iz članka 6. stavka 3. [navedene uredbe], uključujući zahtjev da se pravom države članice mora ostvariti cilj od javnog interesa te da ono mora biti proporcionalno zakonitom cilju koji se želi postići, te također uzimajući u obzir članke 7. i 8. [Povelje] – tumačiti na način da se u nacionalnom pravu ne može zahtijevati otkrivanje izjava o privatnim interesima i njihova objava na internetskoj stranici voditelja obrade, [Glavne komisije], čime se pristup tim podacima pruža svim pojedincima koji imaju pristup internetu?
 2. Treba li zabranu obrade posebnih kategorija osobnih podataka predviđenu člankom 9. stavkom 1. [GDPR-a] – uzimajući u obzir uvjete iz članka 9. stavka 2. [navedene uredbe], uključujući uvjet iz njegove točke (g) da obrada [osobnih podataka] mora biti nužna za potrebe značajnog javnog interesa na temelju prava Unije ili prava države članice koje je proporcionalno željenom cilju i kojim se poštuje bit prava na zaštitu podataka te osiguravaju prikladne i posebne mjere za zaštitu temeljnih prava i interesa ispitanika kao i uzimajući u obzir članke 7. i 8. Povelje – tumačiti na način da se u nacionalnom pravu ne može zahtijevati otkrivanje podataka koji se odnose na izjave o privatnim interesima, uključujući podatke koji omogućuju određivanje političkih stajališta, članstvo u sindikatu, seksualne orijentacije i ostalih osobnih podataka pojedinca, te njihova objava na internetskoj stranici voditelja obrade, [Glavne komisije], čime se pristup tim podacima pruža svim pojedincima koji imaju pristup internetu?”

Dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku

- 45 Litavska vlada i Europska komisija istaknule su da tužitelj iz glavnog postupka nakon izmjene Zakona o usklađivanju interesâ, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2020., više nije obuhvaćen područjem primjene *ratione personae* tog zakona.
- 46 Osim toga, Komisija navodi da je u presudi od 20. rujna 2018. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (Ustavni sud Republike Litve), pred kojim je sud koji je uputio zahtjev pokrenuo postupak kako bi se ocijenila ustavnost određenih odredbi Zakona o usklađivanju interesâ, utvrdio da njegov članak 10., kojim se nalaže objavljivanje podataka o privatnim interesima, nije bio predmet glavnog postupka.
- 47 U tom pogledu valja podsjetiti na to da, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, postupak predviđen člankom 267. UFEU-a predstavlja sredstvo suradnje između Suda i nacionalnih sudova na temelju kojeg Sud nacionalnim sudovima pruža elemente za tumačenje prava Unije koji su im potrebni za rješavanje sporova koji se pred njima vode (presuda od 12. ožujka 1998., Djabali, C-314/96, EU:C:1998:104, t. 17. i rješenje od 3. prosinca 2020., Fedasil, C-67/20 do C-69/20, neobjavljeno, EU:C:2020:1024, t. 18.).
- 48 Također prema ustaljenoj sudskoj praksi, pitanja koja se tiču tumačenja prava Unije koja je uputio nacionalni sud u pravnom i činjeničnom okviru koji određuje pod svojom odgovornošću i za koji nije na Sudu da provjerava njegovu točnost uživaju presumpciju relevantnosti. Sud može odbiti odlučivati o zahtjevu za prethodnu odluku koji je uputio nacionalni sud samo ako je očito da zatraženo tumačenje prava Unije nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili predmetom spora u glavnom postupku, ako je problem hipotetski ili ako Sud ne raspolaže činjeničnim i pravnim elementima potrebnima da bi se mogao dati koristan odgovor na upućena pitanja (presuda od 22. veljače 2022., Stichting Rookpreventie Jeugd i dr., C-160/20, EU:C:2022:101, t. 82. i navedena sudska praksa).
- 49 U ovom slučaju valja istaknuti da je sud koji je uputio zahtjev, u odgovoru na zahtjev za pružanje informacija koji je uputio Sud, pojasnio, s jedne strane, da zakonitost odluke o kojoj je riječ u glavnom postupku treba ocijeniti s obzirom na nacionalne odredbe koje su bile na snazi na dan donošenje te odluke. Naime, u Zakonu o usklađivanju interesâ među osobe koje trebaju podnijeti izjavu o privatnim interesima bile su uključene osobe zaposlene u udrugama ili javnim ustanovama koje se financiraju iz proračuna ili državnih sredstava ili sredstava jedinice lokalne samouprave i kojima su povjerene upravne ovlasti.
- 50 Sud koji je uputio zahtjev usto je naveo da tužitelj iz glavnog postupka, iako se ne može izjednačiti s osobom koja je zaposlena u javnoj službi, u smislu izmijenjenog Zakona o usklađivanju interesâ, ipak može biti obuhvaćen kategorijom osoba iz članka 4. stavka 3. točke 8. tog zakona i da na temelju toga može biti dužan podnijeti izjavu o privatnim interesima.
- 51 S druge strane, sud koji je uputio zahtjev pojasnio je da na glavni postupak nije utjecala presuda Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismasa (Ustavni sud Republike Litve) od 20. rujna 2018., kojom je taj sud proglasio nedopuštenim zahtjev suda koji je uputio zahtjev, u kojem se od njega tražilo da odluči o usklađenosti članka 10. stavaka 1. i 2. Zakona o usklađivanju interesâ s Ustavom Republike Litve i ustavnim načelom proporcionalnosti, uz obrazloženje da se pitanje o kojem je trebalo odlučiti u glavnom postupku nije odnosilo na objavljivanje podataka navedenih u izjavama o privatnim interesima, nego na obvezu podnošenja takve izjave.

- 52 Sud koji je uputio zahtjev u tom je pogledu pojasnio da, čak i ako je u glavnom postupku potrebno odlučiti, kao što je to istaknuo Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (Ustavni sud Republike Litve), o pitanju moguće povrede članka 3. stavka 2. i članka 4. stavka 1. tog zakona zbog toga što tužitelj nije poštovao svoju obvezu podnošenja izjave o privatnim interesima, provjera zakonitosti odluke o kojoj je riječ u glavnom postupku zahtijeva da se uzmu u obzir nužne posljedice takvog podnošenja koje proizlaze iz primjene članka 10. navedenog zakona, odnosno objavljivanja određenih podataka iz izjave o interesima na internetskoj stranici Glavne komisije, uzimajući u obzir da se taj tužitelj poziva na nezakonitost tog objavljivanja u potporu svojoj tužbi za poništenje te odluke.
- 53 S obzirom na naznake koje je tako pružio sud koji je uputio zahtjev, elementi koje su istaknule litavska vlada i Komisija nisu dovoljni da se obori pretpostavka relevantnosti koju uživaju upućena pitanja te se ne može smatrati očitim da zatraženo tumačenje odredbi prava Unije nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili predmetom glavnog postupka, ni da je problem hipotetski jer sud koji je uputio zahtjev može uzeti u obzir to tumačenje u svrhu donošenja svoje odluke. Sud usto raspolaze činjeničnim i pravnim elementima potrebnima za davanje korisnog odgovora na pitanja koja su mu upućena.
- 54 Stoga je zahtjev za prethodnu odluku dopušten.

O prethodnim pitanjima

*Pravo primjenjivo *ratione temporis**

- 55 Sud koji je uputio zahtjev svojim pitanjima traži tumačenje GDPR-a. U skladu s njezinim člankom 99. stavkom 2., ta se uredba primjenjuje od 25. svibnja 2018., datuma na koji je njome, na temelju njezina članka 94. stavka 1., stavljena izvan snage Direktiva 95/46.
- 56 Stoga je odluka o kojoj je riječ u glavnom postupku, a koju je Glavna komisija donijela 7. veljače 2018., bila uređena Direktivom 95/46.
- 57 Međutim, iz spisa kojim raspolaze Sud proizlazi da je Glavna komisija tom odlukom prigovorila tužitelju iz glavnog postupka da nije podnio izjavu o privatnim interesima, čime je povrijedio Zakon o usklađivanju interesâ. U tim okolnostima, s obzirom na informacije navedene u točki 50. ove presude i nepostojanje elementa kojim se upućuje na to da je tužitelj iz glavnog postupka podnio takvu izjavu prije 25. svibnja 2018., odnosno datuma od kojeg se primjenjuje GDPR, nije isključeno da se ta uredba primjenjuje *ratione temporis* na glavni postupak, što je sud koji je uputio zahtjev dužan provjeriti.
- 58 Osim toga, nije potrebno praviti razliku između odredbi Direktive 95/46 i odredbi GDPR-a navedenih u dvama prethodnim pitanjima, kako su preoblikovana, jer za potrebe tumačenja koje treba dati Sud u ovom predmetu treba smatrati da one imaju sličan opseg primjene (vidjeti po analogiji presudu od 21. studenoga 2013., *Dixons Retail*, C-494/12, EU:C:2013:758, t. 18.).
- 59 Stoga, kako bi se pružili korisni odgovori na pitanja suda koji je uputio zahtjev, valja ih ispitati na temelju Direktive 95/46 i GDPR-a.

Prvo pitanje

- 60 Sud koji je uputio zahtjev svojim prvim pitanjem u biti pita treba li članak 7. točke (c) i (e) Direktive 95/46 te članak 6. stavak 1. prvi podstavak točke (c) i (e) i članak 6. stavak 3. GDPR-a, u vezi s člancima 7. i 8. Povelje, tumačiti na način da im se protivi nacionalna odredba kojom se predviđa objavljivanje na internetu osobnih podataka sadržanih u izjavama o privatnim interesima koje su nacionalnom tijelu odgovornom za prikupljanje tih izjava i nadzor njihova sadržaja dužni podnijeti svi direktori ustanova koje primaju javna sredstva.
- 61 Najprije valja podsjetiti na to da je, u skladu s člankom 1. stavkom 1. Direktive 95/46, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 10., i člankom 1. stavkom 2. GDPR-a, u vezi s njegovim uvodnim izjavama 4. i 10., cilj te direktive i te uredbe, među ostalim, zajamčiti visoku razinu zaštite temeljnih prava i sloboda pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka s obzirom na to da je to pravo priznato i u članku 8. Povelje i usko povezano s pravom na poštovanje privatnog života, koje je propisano njezinim člankom 7.
- 62 U tu svrhu, poglavlje II. Direktive 95/46 te poglavlja II. i III. GDPR-a navode načela kojima se uređuje obrada osobnih podataka, kao i prava ispitanika koja se moraju poštovati prilikom te obrade. Konkretno, svaka obrada osobnih podataka mora, prije nego što je moguće primijeniti GDPR, biti u skladu s načelima povezanim s kvalitetom podataka i zakonitošću njihove obrade iz članka 6. i 7. te direktive te, na temelju te primjenjivosti, s načelima koji se odnose na obradu podataka i uvjete zakonitosti obrade koji se navode u člancima 5. i 6. te uredbe (vidjeti u tom smislu presude od 22. lipnja 2021., Latvijas Republikas Saeima (Kazneni bodovi), C-439/19, EU:C:2021:504, t. 96. i od 24. veljače 2022., Valsts ieņēmumu dienests (Obrada osobnih podataka u porezne svrhe), C-175/20, EU:C:2022:124, t. 50.).
- 63 U ovom slučaju, člankom 10. stavkom 1. Zakona o usklađivanju interesâ predviđa se da Glavna komisija na svojoj internetskoj stranici objavljuje informacije iz izjava o privatnim interesima koje su podnijeli odgovorni javni službenici iz te odredbe i čiji je sadržaj utvrđen u članku 6. stavku 1. tog zakona, osim onih informacija iz članka 10. stavka 2. navedenog zakona.
- 64 U tom pogledu valja naglasiti da se pitanja upućena Sudu odnose samo na objavljivanje, na internetskoj stranici Glavne komisije, informacija iz izjave o privatnim interesima koju je dužan podnijeti direktor ustanove koja prima javna sredstva, a ne na obvezu podnošenja izjave kao takve ili objavljivanje izjave o interesima u drugim okolnostima.
- 65 U tom pogledu, budući da se odnose na fizičke osobe koje se identificiraju imenom i prezimenom, informacije koje treba objaviti na internetskoj stranici Glavne komisije osobni su podaci u smislu članka 2. točke (a) Direktive 95/46 i članka 4. točke 1. GDPR-a, uzimajući pritom u obzir da okolnost da se navedene informacije nalaze u kontekstu profesionalne aktivnosti podnositelja izjave nije takve prirode da bi im oduzela svojstvo osobnih podataka (presuda od 9. ožujka 2017., Manni, C-398/15, EU:C:2017:197, t. 34. i navedena sudska praksa). Usto, stavljanje osobnih podataka na internetsku stranicu predstavlja obradu u smislu članka 2. točke (b) Direktive 95/46 i članka 4. točke 2. GDPR-a (vidjeti u tom smislu presudu od 1. listopada 2015., Weltimmo, C-230/14, EU:C:2015:639, t. 37.), a Glavna komisija je voditelj te obrade u smislu članka 2. točke (d) Direktive 95/46 i članka 4. točke 7. GDPR-a (vidjeti po analogiji presudu od 22. lipnja 2021., Latvijas Republikas Saeima (Kazneni bodovi), C-439/19, EU:C:2021:504, t. 101.).

- 66 S obzirom na navedeno, valja ispitati protivi li se članku 7. Direktive 95/46 i članku 6. GDPR-a, u vezi s člancima 7. i 8. Povelje, internetska objava dijela osobnih podataka iz izjave o privatnim interesima koju su dužni podnijeti svi direktori ustanova koje primaju javna sredstva, koja se predviđa člankom 10. Zakona o usklađivanju interesâ.
- 67 Člankom 7. Direktive 95/46 i člankom 6. stavkom 1. prvim podstavkom GDPR-a predviđa se iscrpan i taksativan popis slučajeva u kojima se obrada osobnih podataka može smatrati zakonitom. Dakle, da bi se mogla smatrati zakonitom, obrada mora biti obuhvaćena jednim od slučajeva predviđenih u tim odredbama (vidjeti u tom smislu presudu od 22. lipnja 2021., Latvijas Republikas Saeima (Kazneni bodovi), C-439/19, EU:C:2021:504, t. 99. i navedenu sudsku praksu).
- 68 Na temelju članka 7. točke (e) Direktive 95/46 i članka 6. stavka 1. prvog podstavka točke (e) GDPR-a, koje sud koji je uputio zahtjev navodi u svojem prvom pitanju, zakonita je ona obrada koja je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade. Usto, u skladu s člankom 7. točkom (c) te direktive i člankom 6. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (c) te uredbe, na koji je taj sud uputio u obrazloženju svojeg zahtjeva za prethodnu odluku, zakonita je i obrada koja je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade.
- 69 U članku 6. stavku 3. GDPR-a navodi se, u pogledu tih dviju pretpostavki zakonitosti, da obradu treba temeljiti na pravu Unije ili pravu države članice kojem podliježe voditelj obrade te da tom pravnom osnovom treba ostvariti cilj od javnog interesa i ona mora biti razmjerna zakonitom cilju koji se želi postići. Budući da su ti zahtjevi odraz zahtjeva koji proizlaze iz članka 52. stavka 1. Povelje, treba ih tumačiti s obzirom na potonju odredbu te ih treba primjenjivati *mutatis mutandis* na članak 7. točke (c) i (e) Direktive 95/46.
- 70 Naime, valja podsjetiti na to da temeljna prava na poštovanje privatnog života i zaštitu osobnih podataka, zajamčena člancima 7. i 8. Povelje, nisu apsolutna prava, nego ih treba sagledavati u kontekstu njihove funkcije u društvu i dovesti u ravnotežu s drugim temeljnim pravima. Dakle, ograničenja je moguće uvesti pod uvjetom da su, u skladu s člankom 52. stavkom 1. Povelje, predviđena zakonom te da se njima poštuje bit temeljnih prava i načelo proporcionalnosti. U skladu s potonjim načelom ograničenja su moguća samo ako su potrebna i ako zaista odgovaraju ciljevima u općem interesu koje priznaje Unija ili potrebi zaštite prava i sloboda drugih osoba. Ograničenja moraju biti u granicama onog što je strogo nužno, a propis kojim se zadire u prava mora predvidjeti jasna i precizna pravila kojima se uređuju doseg i primjena predmetne mjere (presuda od 22. lipnja 2021., Latvijas Republikas Saeima (Kazneni bodovi), C-439/19, EU:C:2021:504, t. 105. i navedena sudska praksa).
- 71 U ovom slučaju, budući da objavljivanje, na internetskoj stranici Glavne komisije, dijela osobnih podataka sadržanih u izjavi o privatnim interesima koju su dužni podnijeti svi direktori ustanova koje primaju javna sredstva proizlazi iz zakonodavne odredbe prava države članice koja se primjenjuje na Glavnu komisiju, odnosno članka 10. Zakona o usklađivanju interesâ, ta je obrada nužna radi ispunjavanja pravne obveze koju to tijelo ima kao voditelj obrade te je stoga obuhvaćena pretpostavkom iz članka 7. točke (c) Direktive 95/46 i članka 6. stavka 1. prvog podstavka točke (c) GDPR-a. U tim okolnostima nije potrebno odlučiti je li ta obrada također obuhvaćena pretpostavkom iz članka 7. točke (e) te direktive i članka 6. stavka 1. prvog podstavka točke (e) te uredbe.

- 72 Usto, budući da se, kao što to proizlazi iz točke 63. ove presude, u članku 10. Zakona o usklađivanju interesâ definira doseg ograničenja ostvarivanja prava na zaštitu osobnih podataka, treba smatrati da je zadiranje koje iz toga proizlazi predviđeno zakonom u smislu članka 52. stavka 1. Povelje (vidjeti u tom smislu presudu od 24. veljače 2022., Valsts ieņēmumu dienests (Obrada osobnih podataka u porezne svrhe), C-175/20, EU:C:2022:124, t. 54.).
- 73 Međutim, kao što je to pojašnjeno u točki 69. ove presude, potrebno je i da članak 10. Zakona o usklađivanju interesâ, kao pravna osnova za obradu o kojoj je riječ u glavnom postupku, ispunjava druge zahtjeve koji proizlaze iz članka 52. stavka 1. Povelje i članka 6. stavka 3. GDPR-a te osobito da ostvaruje cilj od općeg interesa i da je proporcionalan legitimnom cilju koji se nastoji postići.
- 74 U ovom slučaju iz članka 1. Zakona o usklađivanju interesâ proizlazi da se tim zakonom, time što se primjenjuje načelo transparentnosti izjava o interesima, nastoji osigurati prevlast javnog interesa pri donošenju odluka osoba zaposlenih u javnoj službi, zajamčiti nepristranost tih odluka te spriječiti situacije sukoba interesa, kao i pojavu i povećanje korupcije u javnoj službi.
- 75 Budući da takvi ciljevi uključuju jačanje jamstava integriteta i nepristranosti donositelja odluka u javnom sektoru, sprečavanje sukoba interesa i borbu protiv korupcije u javnom sektoru, nedvojbeno predstavljaju ciljeve od javnog interesa te su stoga legitimni.
- 76 Naime, time što se osigurava da donositelji odluka u javnom sektoru nepristrano i objektivno obavljaju svoje dužnosti i izbjegava da na njih utječu razmatranja koja se odnose na privatne interese, nastoji se zajamčiti dobro upravljanje javnim poslovima i državnim imovinom.
- 77 Usto, borba protiv korupcije cilj je koji su države članice priznale na međunarodnoj razini i na razini Unije.
- 78 Konkretno, države članice pristupile su na razini Unije Konvenciji o borbi protiv korupcije u kojoj sudjeluju službenici Europskih zajednica ili službenici država članica Europske unije, na temelju koje je svaka država članica dužna donijeti potrebne mjere kako bi se davanje i primanje mita u kojima sudjeluju službenici kazнено sankcionirali.
- 79 Na međunarodnoj razini, u članku 1. Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije navodi se da je njezina svrha, među ostalim, promicanje i jačanje mjera za učinkovitije i djelotvornije sprječavanje i borbu protiv korupcije, kao i promicanje čestitosti, odgovornosti i pravilnog upravljanja javnim poslovima i državnim imovinom. U tu se svrhu člankom 7. stavkom 4. navedene konvencije predviđa da je „[s]vaka [...] država stranka dužna, u skladu s temeljnim načelima svoga domaćeg prava, nastojati donijeti, održavati i jačati sustave koji promiču transparentnost i sprječavaju sukobe interesa”.
- 80 Iz prethodnih razmatranja proizlazi da se obradom osobnih podataka u skladu sa Zakonom o usklađivanju interesâ nastoje ispuniti ciljevi od općeg interesa koje priznaje Unija, u smislu članka 52. stavka 1. Povelje, i ciljevi od javnog interesa koji su stoga legitimni, u smislu članka 6. stavka 3. GDPR-a.
- 81 Stoga, u skladu s tim odredbama, ciljevi navedeni u točkama 74. i 75. ove presude dopuštaju ograničenja ostvarivanja prava zajamčenih člancima 7. i 8. Povelje, osobito pod uvjetom da ta ograničenja stvarno ispunjavaju te ciljeve i da su proporcionalni navedenim ciljevima.

- 82 U tim okolnostima valja provjeriti mogu li se objavljivanjem, na internetskoj stranici Glavne komisije, dijela osobnih podataka sadržanih u izjavi o privatnim interesima koju su tom tijelu dužni podnijeti svi direktori ustanova koje primaju javna sredstva postići ciljevi od općeg interesa utvrđeni u članku 1. Zakona o usklađivanju interesâ te ne prekoračuje li to objavljivanje ono što je nužno za postizanje tih ciljeva (vidjeti po analogiji presudu od 22. lipnja 2021., Latvijas Republikas Saeima (Kazneni bodovi), C-439/19, EU:C:2021:504, t. 109.).
- 83 Najprije, što se tiče pitanja može li se objavljivanjem na internetskoj stranici Glavne komisije osobnih podataka sadržanih u izjavama o privatnim interesima postići cilj od općeg interesa utvrđen u članku 1. Zakona o usklađivanju interesâ, valja istaknuti da činjenica da se na internetu objavljuju određeni osobni podaci sadržani u izjavama o privatnim interesima koje su podnijeli donositelji odluka u javnom sektoru, time što može otkriti postojanje eventualnih sukoba interesa koji mogu utjecati na obavljanje njihovih dužnosti, te donositelje odluke može potaknuti na nepristrano djelovanje. Stoga je takva provedba načela transparentnosti primjerena za sprečavanje sukoba interesa i korupcije, povećanje odgovornosti dionika u javnom sektoru, a stoga i jačanje povjerenja građana u javno djelovanje.
- 84 Stoga se čini da mjera o kojoj je riječ u glavnom postupku može pridonijeti postizanju njezinih ciljeva od općeg interesa.
- 85 Nadalje, što se tiče zahtjeva nužnosti, iz uvodne izjave 39. GDPR-a proizlazi da je on ispunjen kad se odnosni cilj od općeg interesa ne može razumno na jednako učinkovit način postići drugim sredstvima kojima se manje zadire u temeljna prava ispitanika, posebno prava na poštovanje privatnog života i zaštitu osobnih podataka zajamčena člancima 7. i 8. Povelje, s obzirom na to da odstupanja od načela zaštite takvih podataka i njegova ograničenja treba predvidjeti u granicama onog što je nužno (vidjeti u tom smislu presudu od 22. lipnja 2021., Latvijas Republikas Saeima (Kazneni bodovi), C-439/19, EU:C:2021:504, t. 110. i navedenu sudsku praksu). Stoga u ovom slučaju valja provjeriti bi li se cilj sprečavanja sukoba interesa i korupcije u javnom sektoru jačanjem integriteta i nepristranosti službenika mogao razumno jednako učinkovito postići drugim mjerama kojima se manje ugrožavaju prava na poštovanje privatnog života i zaštitu osobnih podataka direktora ustanova koje primaju javna sredstva.
- 86 Tu ocjenu treba provesti uzimajući u obzir sve pravne i činjenične elemente svojstvene dotičnoj državi članici, kao što su postojanje drugih mjera namijenjenih sprečavanju sukoba interesa i borbi protiv korupcije, opseg takvih sukoba i pojave korupcije u javnoj službi, kao i prirodu predmetnih informacija i važnost dužnosti koju obavlja podnositelj izjave, osobito njegov hijerarhijski položaj, opseg javnih upravnih ovlasti koje su mu eventualno povjerene i ovlasti kojima raspolaže u području preuzimanja obveza i upravljanja javnim sredstvima.
- 87 U ovom slučaju, kao prvo, valja istaknuti da se, kao što to proizlazi iz točke 43. ove presude, čini da sud koji je uputio zahtjev smatra da obveza prijave privatnih interesa tijelima iz članka 5. i 22. Zakona o usklađivanju interesâ, kao i njihov nadzor poštovanja te obveze i sadržaja te izjave omogućuju jednako učinkovito ostvarivanje ciljeva koji se nastoje postići tim zakonom, odnosno sprečavanja sukoba interesa i borbe protiv korupcije u javnom sektoru.
- 88 Prema objašnjenjima suda koji je uputio zahtjev, jedan od glavnih argumenata koje je Glavna komisija istaknula u glavnom postupku kako bi opravdala objavljivanje izjava o privatnim interesima jest činjenica da ne raspolaže dovoljnim ljudskim resursima za djelotvorno nadziranje svih izjava koje su joj podnesene.

- 89 Međutim, valja naglasiti da nedostatak resursa dodijeljenih tijelima javne vlasti ni u kojem slučaju ne može biti legitiman razlog kojim se može opravdati povreda temeljnih prava zajamčenih Poveljom.
- 90 Valja pitati i je li za postizanje ciljeva od općeg interesa iz članka 1. Zakona o usklađivanju interesâ strogo nužno da se i na direktore ustanova koje primaju javna sredstva, kao i na druge kategorije funkcija s popisa navedenog u članku 10. stavku 1. tog zakona, primjenjuje objavljivanje propisano tim zakonom.
- 91 Litavska vlada u tom je pogledu pred Sudom navela da je obveza podnošenja izjave o nepristranost, koja se primjenjuju na te direktore na temelju nacionalnog prava, dovoljna za postizanje ciljeva Zakona o usklađivanju interesâ i da stoga primjena članka 10. tog zakona na te direktore, koja je bila predviđena do stupanja na snagu izmijenjenog Zakona o usklađivanju interesâ 1. siječnja 2020., prekoračuje ono što je strogo nužno s obzirom na te ciljeve.
- 92 Kao drugo, čak i da se objavljivanje privatnih podataka o kojem je riječ u glavnom postupku pokaže nužnim za postizanje ciljeva Zakona o usklađivanju interesâ, valja istaknuti da predmetne osobne podatke može pregledati potencijalno neograničen broj osoba. Međutim, iz spisa kojim raspolaže Sud ne proizlazi da je litavski zakonodavac prilikom donošenja te odredbe ispitao je li objavljivanje tih podataka na internetu, bez ikakvog ograničenja pristupa, strogo nužno ili bi se ciljevi Zakona o usklađivanju interesâ mogli postići jednako učinkovito ograničavanjem broja osoba koje mogu pregledati te podatke.
- 93 Kao treće, u svakom slučaju valja podsjetiti na to da se uvjet koji se odnosi na potrebu obrade mora ispitati zajedno s takozvanim načelom „smanjenja količine podataka” iz članka 6. stavka 1. točke (c) Direktive 95/46, kao i iz članka 5. stavka 1. točke (c) GDPR-a, prema kojem osobni podaci moraju biti prikladni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhu zbog koje se obrađuju (vidjeti u tom smislu presudu od 11. prosinca 2019., *Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA, C-708/18*, EU:C:2019:1064, t. 48.).
- 94 Stoga predmet obrade kao što je ona predviđena člankom 10. stavkom 1. Zakona o usklađivanju interesâ mogu biti samo podaci čijom se objavom stvarno jačaju jamstva integriteta i nepristranosti javnih službenika, sprečavaju sukobi interesa i suzbija korupcija u javnom sektoru.
- 95 U ovom slučaju iz članka 10. stavka 2. Zakona o usklađivanju interesâ, kao i iz objašnjenja koja je sud koji je uputio zahtjev pružio u odgovoru na zahtjev za pružanje informacija koji je uputio Sud, proizlazi da se veći dio podataka koje treba navesti u izjavi o privatnim interesima, na temelju članka 6. stavka 1. tog zakona, može objaviti na internetskoj stranici Glavne komisije, osim, među ostalim, osobnih identifikacijskih brojeva ispitanika.
- 96 U tom pogledu, iako u okviru cilja sprečavanja sukoba interesa i korupcije u javnom sektoru može biti relevantno zahtijevati da se u izjavama o privatnim interesima navedu podaci na temelju kojih je moguće identificirati osobu koja podnosi izjavu, kao i podaci o djelatnostima bračnog druga, izvanbračnog partnera ili partnera podnositelja izjave, čini se da otkrivanje na internetu osobnih podataka koji se odnose na bračnog druga, izvanbračnog partnera ili partnera direktora ustanove koja prima javna sredstva, kao i na bliske osobe ili druge osobe koje poznaje podnositelj izjave, a mogu dovesti do sukoba interesa, prekoračuje ono što je strogo nužno. Naime, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 66. svojeg mišljenja, ne čini se da se ciljevi od javnog interesa

kojima se teži ne bi mogli postići kad bi se u svrhu objavljivanja samo uputilo na generički izraz bračnog druga, izvanbračnog partnera ili partnera, ovisno o slučaju, koji je povezan s relevantnim navođenjem interesa koje te osobe imaju u odnosu na svoje djelatnosti.

- 97 Isto se tako ne čini ni da je sustavno objavljivanje na internetu popisa transakcija podnositelja izjave čija je vrijednost veća od 3000 eura strogo nužno s obzirom na ciljeve koji se nastoje postići.
- 98 Konačno, valja podsjetiti na to da se cilj od općeg interesa ne može postići a da se u obzir ne uzme činjenica da se on mora pomiriti s temeljnim pravima na koja se mjera odnosi, tako da se cilj od općeg interesa, s jedne strane, pravilno odvagane s predmetnim pravima, s druge strane (presuda od 5. travnja 2022., *Commissioner of An Garda Síochána i dr.*, C-140/20, EU:C:2022:258, t. 52.). Stoga za potrebe ocjene proporcionalnosti obrade o kojoj je riječ u glavnom postupku valja odrediti ozbiljnost zadiranja u temeljna prava na poštovanje privatnog života i zaštitu osobnih podataka koje predstavlja ta obrada i provjeriti je li važnost cilja od općeg interesa koji se njome nastoji postići povezana s tom ozbiljnošću.
- 99 Kako bi se procijenila ozbiljnost tog zadiranja, među ostalim treba uzeti u obzir prirodu predmetnih osobnih podataka, osobito njihovu potencijalnu osjetljivost, kao i prirodu i konkretne modalitete njihove obrade, osobito broj osoba koje imaju pristup tim podacima i modalitete pristupa potonjima (presuda od 11. prosinca 2019., *Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA*, C-708/18, EU:C:2019:1064, t. 57.).
- 100 U ovom slučaju valja istaknuti, s jedne strane, da objavljivanje na internetu osobnih podataka koji se odnose na bračnog druga, partnera ili izvanbračnog partnera podnositelja izjave ili na bliske osobe ili osobe koje poznaje podnositelj izjave, a mogu dovesti do sukoba interesa, kao i navođenje predmeta transakcija čija je vrijednost veća od 3000 eura mogu otkriti informacije o određenim osjetljivim aspektima privatnog života ispitanika, uključujući, primjerice, njihovu seksualnu orijentaciju. Usto, budući da se njome predviđa takvo objavljivanje osobnih podataka koji se odnose na osobe koje se razlikuju od podnositelja izjave u svojstvu javnog donositelja odluka, obrada osobnih podataka predviđena člankom 10. Zakona o usklađivanju interesâ odnosi se i na osobe koje nemaju to svojstvo i u pogledu kojih se ciljevi tog zakona ne propisuju na isti način kao za podnositelja izjave.
- 101 Ozbiljnost takvog zadiranja može biti dodatno povećana kumulativnim učinkom osobnih podataka koji su predmet objavljivanja kao što je ono o kojem je riječ u glavnom postupku s obzirom na to da se njihovom kombinacijom može izraditi vrlo detaljan prikaz privatnog života dotičnih osoba (vidjeti u tom smislu mišljenje 1/15 (*Sporazum o PNR-u između Europske unije i Kanade*) od 26. srpnja 2017., EU:C:2017:592, t. 128.).
- 102 S druge strane, nije sporno da su slijedom te obrade ti osobni podaci na internetu slobodno dostupni cijeloj široj javnosti, a stoga i potencijalno neograničenom broju osoba.
- 103 Stoga navedena obrada može osobama koje se, zbog razloga koji nemaju veze s ciljem od općeg interesa u pogledu sprečavanja sukoba interesa i korupcije u javnom sektoru, pokušavaju informirati o osobnoj, materijalnoj i financijskoj situaciji podnositelja izjave i članova njegove obitelji, omogućiti slobodan pristup tim podacima (vidjeti u tom smislu presudu od 22. lipnja 2021., *Latvijas Republikas Saeima (Kazneni bodovi)*, C-439/19, EU:C:2021:504, t. 118.).

- 104 Stoga, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 78. svojeg mišljenja, objavljivanje navedenih podataka može, primjerice, izložiti dotične osobe ponovljenim ciljanim oglašavanjima, izravnom marketingu ili čak riziku od kaznenih djela.
- 105 Stoga treba smatrati da obrada, kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku, osobnih podataka iz točke 100. ove presude predstavlja ozbiljno zadiranje u temeljna prava na poštovanje privatnog života i zaštitu osobnih podataka ispitanikâ.
- 106 Ozbiljnost tog zadiranja treba odvagnuti s važnošću ciljeva sprečavanja sukoba interesa i korupcije u javnom sektoru.
- 107 Sud u tom pogledu smatra da je, kako bi se podsjetilo na važnost cilja borbe protiv korupcije u Uniji, korisno uzeti u obzir sadržaj izvješća Komisije Vijeću i Europskom parlamentu od 3. veljače 2014., naslovljenog „Izvješće EU-a o suzbijanju korupcije” (COM(2014) 38 *final*), iz kojeg proizlazi da korupcija, koja utječe na dobro upravljanje, na stabilnost javnih financija i konkurentnost tržišta, ugrožava gospodarski razvoj, potkopava demokraciju i narušava socijalnu pravdu i vladavinu prava te da može umanjiti povjerenje građana u demokratske institucije i procese. U tom se izvješću pojašnjava da ta pojava utječe na cijelu Uniju u većoj ili manjoj mjeri ovisno o državama članicama.
- 108 Slično tomu, u Kaznenopravnoj konvenciji o korupciji koju je donijelo Vijeće Europe, u njezinoj četvrtoj uvodnoj izjavi korupcija se kvalificira kao „prijetnja vladavini prava, demokraciji i ljudskim pravima [koja] podriiva načela dobre uprave, pravednosti i društvene pravde, [...] uništava konkurenciju, te [...] otežava gospodarski razvitak i izlaže opasnosti stabilnost demokratskih ustanova i moralnih temelja društva”.
- 109 S obzirom na prethodno navedeno, nije sporno da je borba protiv korupcije iznimno važna u Uniji.
- 110 U tom kontekstu, odvagivanje zadiranja koje proizlazi iz objavljivanja osobnih podataka sadržanih u izjavama o privatnim interesima i ciljeva od općeg interesa u pogledu sprečavanja sukoba interesa i korupcije u javnom sektoru podrazumijeva da se uzme u obzir, među ostalim, postojanje i opseg pojave korupcije u javnom sektoru dotične države članice, tako da rezultat odvagivanja koje treba provesti između tih ciljeva, s jedne strane, i pravâ na poštovanje privatnosti i na zaštitu ispitanikovih osobnih podataka, s druge strane, nije nužno jednak za sve države članice (vidjeti po analogiji presudu od 24. rujna 2019., Google (Teritorijalni doseg uklanjanja poveznica) (C-507/17, EU:C:2019:772, t. 67.).
- 111 Usto, kao što to proizlazi iz točke 86. ove presude, za potrebe tog odvagivanja osobito treba uzeti u obzir činjenicu da se opći interes da se objave osobni podaci može razlikovati ovisno o važnosti funkcija koje obavlja podnositelj izjave, osobito njegovu hijerarhijskom položaju, opsegu javnih upravnih ovlasti koje su mu eventualno povjerene i ovlastima kojima raspolaže u području preuzimanja obveza i upravljanja javnim sredstvima (vidjeti po analogiji presudu od 13. svibnja 2014., Google Spain i Google, C-131/12, EU:C:2014:317, t. 81.).
- 112 S obzirom na navedeno, valja utvrditi da objavljivanje na internetu većeg dijela osobnih podataka sadržanih u izjavi o privatnim interesima svih direktora ustanova koje primaju javna sredstva, kao što je ono o kojem je riječ u glavnom postupku, ne ispunjava zahtjeve pravilnog odvagivanja. Naime, u usporedbi s obvezom podnošenja izjave zajedno s nadzorom sadržaja te izjave koji izvršava Glavna komisija, a čiju djelotvornost dotična država članica mora osigurati tako da navedenom tijelu pruži potrebna sredstva u tu svrhu, takvo objavljivanje predstavlja znatno

ozbiljnije zadiranje u temeljna prava zajamčena člancima 7. i 8. Povelje, pri čemu se ta povećana ozbiljnost ne može nadoknaditi eventualnim koristima koje bi mogle proizaći iz objave svih tih podataka u svrhu sprečavanja sukoba interesa i borbe protiv korupcije.

- 113 Usto, ni iz jednog elementa spisa kojim raspolaže Sud ne proizlazi da su zaštitne mjere od opasnosti zlouporabe, kao što su one navedene u točkama 103. i 104. ove presude, predviđene nacionalnim zakonodavstvom primjenjivim u glavnom postupku.
- 114 Međutim, što se tiče podataka koji se odnose na zaposlenost podnositelja izjave ili, ne navodeći imena, njegova bračnog druga, izvanbračnog partnera ili partnera, u poduzećima, ustanovama, udruženjima ili fondovima, kao i na njihove samostalne djelatnosti i pravne osobe čiji su poslovni partner ili član, valja smatrati da transparentnost postojanja ili nepostojanja takvih interesa omogućuje građanima i gospodarskim subjektima da steknu vjerodostojnu sliku o financijskoj neovisnosti osoba kojima su povjerene ovlasti odlučivanja u upravljanju javnim sredstvima. Usto, podaci koji se odnose na dobivene darove, osim darova bliskih osoba, čija je vrijednost veća od 150 eura, mogu otkriti postojanje korupcije.
- 115 Podložno poštovanju pravilnog odvagivanja s obzirom na razinu ovlasti odlučivanja podnositelja izjave i pod uvjetom da se poštuje načelo „smanjenja količine podataka”, objavljivanje takvih podataka sadržanih u izjavi o interesima može se opravdati koristima koje takva transparentnost, na temelju jačanja jamstava integriteta i nepristranosti, donosi u sprečavanju sukoba interesa i borbi protiv korupcije.
- 116 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 7. točku (c) Direktive 95/46 i članak 6. stavak 1. prvi podstavak točku (c) i članak 6. stavak 3. GDPR-a, u vezi s člancima 7. i 8. te člankom 52. stavkom 1. Povelje, treba tumačiti na način da im se protiv nacionalno zakonodavstvo kojim se predviđa objava na internetu izjave o privatnim interesima koju su dužni podnijeti svi direktori ustanova koje primaju javna sredstva posebice što se, među ostalim, ta objava odnosi na osobne podatke koji se odnose na bračnog druga, izvanbračnog partnera ili partnera te osobe te na bliske osobe ili osobe koje poznaje podnositelj izjave, a koje mogu dovesti do sukoba interesa te na svaku transakciju izvršenu tijekom posljednjih dvanaest kalendarskih mjeseci, a čija vrijednost prelazi 3000 eura.

Drugo pitanje

- 117 Sud koji je uputio zahtjev svojim drugim pitanjem u biti pita treba li članak 8. stavak 1. Direktive 95/46 i članak 9. stavak 1. GDPR-a tumačiti na način da objavljivanje, na internetskoj stranici tijela javne vlasti zaduženog za prikupljanje i nadzor sadržaja izjava o privatnim interesima, osobnih podataka koji neizravno mogu otkriti politička mišljenja, članstvo u sindikatu ili seksualnu orijentaciju pojedinca predstavlja obradu koja se odnosi na posebne kategorije osobnih podataka u smislu tih odredbi.
- 118 Na temelju članka 8. stavka 1. Direktive 95/46 i članka 9. stavka 1. GDPR-a zabranjuje se, među ostalim, obrada osobnih podataka koji otkrivaju rasno ili etničko podrijetlo, politička mišljenja, vjerska ili filozofska uvjerenja ili članstvo u sindikatu te obrada podataka o spolnom životu ili seksualnoj orijentaciji pojedinca. Riječ je, prema naslovu tih članaka, o posebnim kategorijama osobnih podataka, a ti se podaci u uvodnoj izjavi 34. te direktive i uvodnoj izjavi 10. te uredbe kvalificiraju i kao „osjetljivi podaci”.

- 119 U ovom slučaju, iako osobni podaci koji se moraju objaviti na temelju članka 10. stavka 1. Zakona o usklađivanju interesâ po svojoj prirodi nisu osjetljivi podaci u smislu Direktive 95/46 i GDPR-a, sud koji je uputio zahtjev smatra da je iz osobnih podataka koji se odnose na bračnog druga, izvanbračnog partnera ili partnera podnositelja izjave moguće izvesti određene informacije o životu ili seksualnoj orijentaciji podnositelja izjave i njegova bračnog druga, izvanbračnog partnera ili partnera.
- 120 U tim okolnostima valja utvrditi jesu li podaci na temelju kojih se putem intelektualnog čina uspoređivanja ili zaključivanja može otkriti seksualna orijentacija pojedinca obuhvaćeni posebnim kategorijama osobnih podataka u smislu članka 8. stavka 1. Direktive 95/46 i članka 9. stavka 1. GDPR-a.
- 121 U tom pogledu, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, prilikom tumačenja odredbe prava Unije valja uzeti u obzir ne samo njezin tekst nego i kontekst i ciljeve propisa kojeg je ona dio (presuda od 21. prosinca 2021., Bank Melli Iran, C-124/20, EU:C:2021:1035, t. 43. i navedena sudska praksa).
- 122 U članku 8. stavku 1. Direktive 95/46 navodi se da države članice zabranjuju obradu osobnih podataka kojima se „otkriva” rasno ili etničko podrijetlo, politička mišljenja, vjerska ili filozofska uvjerenja, članstvo u sindikatu i obradu podataka „u vezi sa” zdravljem ili spolnim životom. Što se tiče članka 9. stavka 1. GDPR-a, njime se određuje da se zabranjuje, među ostalim, obrada osobnih podataka koji „otkrivaju” rasno ili etničko podrijetlo, politička mišljenja, vjerska ili filozofska uvjerenja ili članstvo u sindikatu te obrada podataka „koji se odnose na” zdravlje ili podataka „o” spolnom životu ili seksualnoj orijentaciji pojedinca.
- 123 Kao što je to u biti istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 85. svojeg mišljenja, iako je upotreba glagola „otkriti” u tim odredbama u skladu s uzimanjem u obzir obrade koja se ne odnosi samo na suštinski osjetljive podatke, nego i na podatke koji neizravno otkrivaju informacije takve prirode putem intelektualnog čina zaključivanja ili unakrsne provjere, čini se da, suprotno tomu, izrazi „koji se odnose” i „u vezi s” označavaju izravniju i neposredniju vezu između obrade i predmetnih podataka, koji se razmatraju u njihovoj suštini.
- 124 Takvo tumačenje, koje dovodi do razlikovanja s obzirom na vrstu osjetljivih podataka o kojima je riječ, ipak nije u skladu s kontekstualnom analizom tih odredbi, osobito s člankom 4. točkom 15. GDPR-a, na temelju kojeg „podaci koji se odnose na zdravlje” znači osobni podaci povezani s fizičkim ili mentalnim zdravljem pojedinca, uključujući pružanje zdravstvenih usluga, kojima se „daju” informacije o njegovu zdravstvenom statusu, kao ni s uvodnom izjavom 35. te uredbe, u kojoj se navodi da bi osobni podaci koji se odnose na zdravlje trebali obuhvaćati sve podatke koji se odnose na zdravstveno stanje ispitanika, a koji „otkrivaju” informacije u vezi s prijašnjim, trenutačnim ili budućim fizičkim ili mentalnim zdravstvenim stanjem ispitanika.
- 125 Usto, široko tumačenje pojmova „posebne kategorije osobnih podataka” i „osjetljivi podaci” potkrijepljeno je ciljem Direktive 95/46 i GDPR-a, na koji se podsjeća u točki 61. ove presude, odnosno jamčenjem visoke razine zaštite temeljnih prava i sloboda fizičkih osoba, posebno njihova prava na privatnost u vezi s obradom osobnih podataka koji se na njih odnose (vidjeti u tom smislu presudu od 6. studenoga 2003., Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, t. 50.).
- 126 Suprotno bi tumačenje, štoviše, bilo protivno svrsi članka 8. stavka 1. Direktive 95/46 i članka 9. stavka 1. GDPR-a, koja se sastoji od osiguravanja pojačane zaštite od obrada koje, zbog posebne osjetljivosti odnosnih podataka, mogu predstavljati, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 33.

Direktive 95/46 i uvodne izjave 51. GDPR-a, osobito teško miješanje u temeljna prava na privatnost i na zaštitu osobnih podataka, zajamčena u člancima 7. i 8. Povelje (vidjeti u tom smislu presudu od 24. rujna 2019., GC i dr. (Uklanjanje poveznica na osjetljive podatke), C-136/17, EU:C:2019:773, t. 44.).

- 127 Stoga se te odredbe ne mogu tumačiti na način da je obrada osobnih podataka koji neizravno mogu otkriti osjetljive informacije o pojedincu izuzeta iz pojačanog sustava zaštite predviđenog navedenim odredbama, osim ako negativno utječe na koristan učinak tog sustava te zaštitu temeljnih sloboda i prava pojedinaca koje bi trebala osiguravati.
- 128 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na drugo pitanje valja odgovoriti da članak 8. stavak 1. Direktive 95/46 i članak 9. stavak 1. GDPR-a treba tumačiti na način da objava, na internetskoj stranici tijela javne vlasti odgovornog za prikupljanje i provjeru sadržaja izjava o privatnim interesima, osobnih podataka koji neizravno mogu dovesti do otkrivanja seksualne orijentacije pojedinca predstavlja obradu koja se odnosi na posebne kategorije osobnih podataka u smislu tih odredbi.

Troškovi

- 129 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

- 1. Članak 7. točku (c) Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka te članak 6. stavak 1. prvi podstavak točku (c) i članak 6. stavak 3. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), u vezi s člankom 7., člankom 8. te člankom 52. stavkom 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, treba tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se predviđa objava na internetu izjave o privatnim interesima koju su dužni podnijeti svi direktori ustanova koje primaju javna sredstva posebice što se, među ostalim, ta objava odnosi na osobne podatke koji se odnose na bračnog druga, izvanbračnog partnera ili partnera te osobe te na bliske osobe ili osobe koje poznaje podnositelj izjave, a koje mogu dovesti do sukoba interesa, te na svaku transakciju koja je izvršena tijekom posljednjih dvanaest kalendarskih mjeseci, a čija vrijednost prelazi 3000 eura.**
- 2. Članak 8. stavak 1. Direktive 95/46 i članak 9. stavak 1. Uredbe 2016/679 treba tumačiti na način da objava, na internetskoj stranici tijela javne vlasti odgovornog za prikupljanje i provjeru sadržaja izjava o privatnim interesima, osobnih podataka koji neizravno mogu dovesti do otkrivanja seksualne orijentacije pojedinca predstavlja obradu koja se odnosi na posebne kategorije osobnih podataka u smislu tih odredbi.**

Potpisi